



Gerontologian alan tutkimusartikkelisi lähdössä tieteelliseen lehteen? – Pohdi näitä vielä hetki!

Timo Strandberg

Euroopan geriatriyhdistyksen (EuGMS) kongressissa Valenciassa syyskuussa 2024 erittäin arvostetun gerontologian ja geriatrian alan tiedelehden, *Journal of the American Geriatrics Society*, JAGS:n, päätoimittaja Joseph Ouslander esitti teesit, jotka jokaisen gerontologian tai geriatrian alan tutkijan kannattaa huomioida ennen artikkelin lähettämistä hänen päätoimittamaansa lehteen. Teesit sopivat sovellettuna muihinkin alan tiedelehtiin, mikseipä siis *Gerontologiaankin*, joskin hyvin tiedän, että tieteenaloilla on erilaisia kulttuureja ja tapoja julkaista tieteellisiä tutkimusartikkeleita. Tässä puheenvuorossa tuon esille sekä päätoimittaja Ouslanderin ajatuksia että omaa kokemustani kansainvälisen geriatrian alan lehden apupäätoimittajan hommista.

Ennen kuin tarjoat tutkimuksesi tuloksia tiedelehteen, kannattaa miettiä, ovatko tulokset itsestään selviä tai lehden lukijakunnan hyvin ennestään tuntemia. Jos tulokset ovat jo olemassa, olet hieman myöhässä, eivätkä tuloksesi todennäköisesti päädy arvostetuimpiin alan lehtiin. Mieti siis, mikä tutkimustuloksissasi todellisuudessa on uutta. Kannattaa myös huomioida se, että gerontologian alan tutkimuksen painopiste on yleensä vanhoissa tai vanhuutta lähestyvissä ihmisissä, joten jos tutkitun joukon keski-ikä on päätoimittajan ikää nuorempi, riippuen toki päätoimittajasta, gerontologiaan suuntautunut julkaisu ei ehkä ole oikea foorumi.

Lehden kirjoitusohjeita pitää aina noudattaa; muuten päätoimittajalle voi helposti syntyä käsitys, joskus toki vääräkin, että käsikirjoitus

on jo hylätty toisessa lehdessä. Tämä ei kannusta hyväksymään artikkelia omaan lehteen. Jos käsikirjoitus todella on hylätty muualla, kannattaa kirjoittajien huomioida vertaisarvioijien kommentit joka tapauksessa ennen uuteen paikkaan lähettämistä. Ethän voi koskaan tietää, kuka kirjoitusta arvioi seuraavassa lehdessä.

Huono kieliasu ei ole koskaan meriitti, vaan se usein ärsyttää arvioijaa ja voi olla hylkäämisen syy. Siksi etenkin englannin kielessä kannattaa turvautua kielentarkastukseen. Tämä on ainakin Helsingin yliopistossa joustavasti saatavissa.

Tiivistelmään kannattaa paneutua ja käyttää aikaa, koska usein se, lähettävätkö toimittajat artikkelin vertaisarvioitavaksi vai hylkäävätkö käsikirjoituksen suoraan, riippuu siitä, millaisen vaikutelman tutkimuksen tiivistelmästä saa. On syytä myös aina varmistaa, että tiivistelmä vastaa tutkimuksen tuloksia.

Liian pitkä ja jaaritteleva johdanto ei ole eduksi, yleensä yksi A4-mittainen sivu hyvin riittää. Kirjoita johdantoon vain se, mikä on tutkimuksesi kannalta oleellista. Gerontologiaa hyvin tunteva kohdeyleisö esimerkiksi tietää erinomaisen hyvin, että väestö ikääntyy – sen kertaaminen on täysin tarpeetonta. Keskity siis oman tutkimuksesi sanomaan ja vakuuttamaan lukija siitä, miten se lisää olemassa olevaa tietoa.

Pohdi, ovatko analyysimetodit lukijakunnalle, ja myös lehden toimittajille, liian monimutkaisia, koska todella vaikeisiin analyyseihin vertaisarvioijia ei ehkä helposti löydy. Taulukoiden ja kuvioiden lukemiseen ja ymmärtämiseen Ouslander esitti tärkeän 30 sekunnin

säännön: Taulukot ja kuviot täytyy ymmärtää aina itsenäisinä lukematta muuta ympärillä olevaa artikkelin tekstiä. Sääntö ei täyty, jos jyvälle pääsy kestää yli 30 sekuntia. Tämä on itsellenikin jatkuva päänsärky. Pidä siis taulukot ja kuviot selkeinä!

Muista, että tulosten tulkinnaassa tilastollisesti merkitsevä voi olla käytännön kannalta merkityksetön; kerro siis, millä erolla on todella merkitystä. Myös kuvioissa harhaanjohtavasti katkaistu y-akseli on usein käytetty tapa, jolla kokonaisuus ei hahmotu ja tulokset saattavat näyttää todellisuutta merkityksellisemmiltä.

Teknisinä yksityiskohtina on syytä välttää sitä, että tekstin ja taulukoiden numeroissa on liian monta desimaalia, yleensä yksikin hyvin riittää. Esimerkiksi tutkittavien ikää ei ole yleensä tarpeen ilmoittaa kahden desimaalin

tarkkuudella (esim. 82.75 vuotta). Tuloksissa on aina syytä välttää turhaa kikkailua; lukija haluaa yleensä myös absoluuttiset luvut näkyviin. Usein myös yksityiskohtaisia taulukoita on liikaa. Korkeintaan yksi taulukko korrelaatioista tai riskisuhteista riittää. Mikäli todella haluat esitellä tuloksia laajemmin, muut taulukot kannattaa sijoittaa lisätietoaineistoon eli supplementeiksi.

Jo näitä ohjeita noudattamalla tutkimukseksi mahdollisuus päätyä julkaistavaksi paranee huomattavasti.

Kirjoittaja

Timo Strandberg, LKT, geriatrian emeritusprofessori
Associate Editor, European Geriatric Medicine